

Filozofická
fakulta

Genius loci ...

Pozvánka na mezinárodní vědeckou konferenci

Utváření českého „národního příběhu“ v 19. století – pohled zvenčí

~

The shaping of the Czech "national story" in the 19th century – a view from outside

datum konání:	24. – 25. 4. 2023
místo konání:	Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci (ul. Křížkovského 10)
jazyky jednání:	čeština/slovenština a angličtina
rozsah referátu:	15–20 minut
poplatek:	50€ (určeno výhradně na vydání publikace)
přihlášky:	do 28. 2. 2023 (jiri.hrabal@upol.cz)

Nejen identita jednotlivce, ale i identita národa je formována prostřednictvím příběhů. Konstituce „národního příběhu“ je vždy internalizovaným pohledem národa na sebe sama.

Proces sebeidentifikace národa prostřednictvím příběhu (nebo vícero konkurujících si variant příběhu) bývá mnohdy v rozporu s dějinnými událostmi a velmi často s příběhy jiných národů, zejména národů sousedních či prostorově blízkých, které se ocitaly v průběhu dějin v síti vzájemných v čase proměňujících se vztahů a dějinných spletitostí, ovlivňovaly je tytéž události, velmocenské zájmy i zájmy a jednání konkrétních osob.

Je dobře známo, že František Palacký vykládal české dějiny především jako dlouhověký střet Čechů s Němci: „dějiny české zakládají se vůbec hlavně na sporu s Němectvem, čili na pojmání a zamítání způsobův řádův německých od Čechův“. České zájmy se však v průběhu dějin střetávaly i s dalšími zájmy sousedů, třeba se zájmy polskými či uherskými. Palackého výklad českých dějin byl nepochybně velmi vlivným, ale nebyl jediným historickým vyprávěním o českých dějinách a do dnešních dnů se český národní příběh dočkal řady dalších převyprávění, která vznikala ať už vlivem nových historických poznatků, nebo v důsledku proměn společenských hodnot a norem či ideologických motivací.

Pro utváření českého „národního příběhu“, jenž je jak příčinou, tak následkem procesu českého národního sebeurčení, byla rozhodující doba „dlouhého“ 19. století. K fixaci

národního příběhu v této době výrazně přispívala tvorba národní literatury (a pozornost věnovaná národnímu jazyku), která měla i funkci národně konstitutivní (ať už z hlediska autorské tvorby v některých případech zamýšlené primárně, či v případě jiných děl sekundárně).

O úloze české národní literatury při formování českého národa již byla napsána nedohledná řada studií. Cílem naší konference je především pokusit se postihnout dobové vnější (ne-české) postoje ke snahám českých literátů a vzdělavců v průběhu 19. století. Zajímá nás nejen to, jak české národnostní snahy reflektovali vzdělanci jiných národů ve svých všeobecných literárněhistorických, historických, filozofických či politologických pojetích a dějinných interpretacích, ale také obraz českých snah v dobovém zahraničním tisku a literárních či kulturních periodikách, neméně pak v korespondencích, deníkových či cestopisných zápiscích, jež vznikaly na základě přímého kontaktu mezi českými a zahraničními literáty a vzdělanci.

Domníváme se, že některé „pohledy zvenčí“ (byť na dílčí události, konkrétní literární díla či jejich interpretace), mohou sehrát produktivně subverzivní (nebo revidující nebo také afirmativní) roli v českém bádání o vlastních dějinách a vlastní literatuře a rovněž i o podobách „národního příběhu“, o podnětech k jeho vzniku nebo o důsledcích, které v dějinách českého národa či národů jiných „příběh, který si Češi o sobě vyprávějí,“ měl.

Pořádající partnerské univerzity:

- ❖ Univerzita Palackého, Filozofická fakulta, Katedra bohemistiky (Jiří Hrabal)
- ❖ Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav české literatury a komparatistiky (Petr A. Bílek)
- ❖ Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Odsjek za zapadnoslavenske jezike i književnosti (Matija Ivačić)
- ❖ Università degli studi di Udine, Dipartimento di Lingue e Letterature Straniere Department (Anna Maria Perissutti)
- ❖ Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Instytut Filologii Słowiańskiej (Natalia Palich)
- ❖ Uniwersytet Śląski w Katowicach, Wydział Humanistyczny, Filologia słowiańska (Joanna Derdowska)

Konference se koná v rámci výzkumně-vzdělávacího týdne **Czech-in to Literary Culture** (v rámci programu Cooperation within Blended Intensive Programme within Erasmus, 2021-1-CZ01-KA131-H ED-000008282)

Vyplněné přihlašovací formuláře na konferenci zasílejte do **28. února 2023** mailem na adresu: jiri.hrabal@upol.cz